

нарешті відповісти на питання: чи готове наше суспільство перейти на якісно новий рівень якості та сталості громадських ініціатив? Чи здатна вітчизняна організована громадськість «працювати» з викликами доби системно, а не лише на хвилі революційного піднесення?

За нинішньої складної соціально-економічної ситуації громадянське суспільство України дає надію і на успішне подолання нового періоду випробувань. Не підлягає сумніву наявність в українського громадського сектору великого й далеко не вичерпаного потенціалу розвитку. Здатність реалізувати потенціал громадського активізму є, без перебільшення, ключовою умовою демократичного майбутнього України. Тож, на наше переконання, завдання нинішньої політичної влади – забезпечити умови такої реалізації та створити чіткі організаційні алгоритми державно-громадської взаємодії, що має знайти своє відповідне відображення в новій Національній стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2025 роки.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-91-4-36>

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ФРАНЦІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Луцишин Г. І.

*доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри політології та міжнародних відносин
Національного університету «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

Сучасні держави за допомогою засобів і методів культурної дипломатії створюють свій позитивний образ на міжнародній арені, налагоджують взаємовигідне співробітництво і тісний діалог з іншими країнами. Культура допомагає дипломатії, сприяє нормалізації міжнародних політичних відносин, стимулює економіку. Крім того, культура виступає в якості важливого джерела зміцнення взаєморозуміння і солідарності, на яких будуються міцні відносини між націями і народами.

Для Французької Республіки, яка має багату культурну спадщину, просування своїх національних ідеалів і цінностей, особливо мови, традиційно є пріоритетним напрямком як внутрішньої, так і зовнішньої політики. Більш того, в них країна бачить дієвий інструмент «м'якого» впливу, значення якого в сучасних умовах переоцінити неможливо. Захист позицій французької мови та заохочення культурного розмаїття визначається в якості основних пріоритетів французької культурної дипломатії.

Основним інструментом культурної дипломатії Франції є культурні центри, яких нараховують 176 у різних державах. Саме культурні центри, як структурний підрозділ зовнішньополітичних відомств, на практиці реалізують політику міжкультурного співробітництва, присвячуючи особливу увагу розповсюдженню франкофонії в іншомовному культурному середовищі [1, с. 127].

Політико-культурній присутності Франції та позиціонуванню її зовнішньополітичних інтересів сприяють численні приватні фонди, завданням яких є поширення французької мови та культури через «людей доброї волі будь-яких поглядів, політичних і релігійних течій». Так, недержавними структурами культурної дипломатії є Alliance Française (AF), L'Association Française d'Action Artistique (AFAA), La Maison des Cultures du Monde, L'Association pour la Diffusion de la Pensée Française (ADPF), UniFrance Films (Unia Films S.A.), TV France International (TVFI), France Edition та інші [2].

Співпраця Франції і України в сфері культури почалася ще у травні 1992 року. У 1995 р. країни підписали угоду про культурне, наукове та технічне співробітництво, в рамках якого передбачалося почати роботу Комісії з питань культури [3].

Сьогодні розвитком політики культурної дипломатії в Україні займається Відділ культури та співробітництва Посольства Франції в Україні. Всі заходи французько-українського співробітництва спрямовані на досягнення спільної мети: наближення України до ЄС і до Франції, зокрема. Діяльність Відділу культури і співробітництва Посольства Франції в Україні посилюється завдяки його партнерським зв'язкам з Французьким Інститутом в Україні, Культурними центрами і Альянс Франсез, Французько-українським центром університетського та наукового співробітництва і мережею Campus France.

Основними напрямками французько-українського співробітництва є: культурне співробітництво; інституційне і технічне співробітництво; лінгвістичне співробітництво; університетське і наукове співробітництво; співробітництво в мовній сфері і в галузі освіти; молодь і спорту [4].

Також співпраця Франції і України у сфера культури спрямована на мобільність студентів і молодих вчених до Франції. Щорічно Франція приймає біля 1700 українських студентів. Французький лицей імені Анни Київської, акредитований Агентством з французької освіти за кордоном (AEFE), продовжує розвиватися і налічує близько 400 учнів. На 2020 рік в рамках культурного французько-українського співробітництва заплановано такі заходи: фестиваль «Французька весна»; продовження діяльності LabCitoyen (програма, присвячена захисту прав людини). За Програмою щороку п'ятдесят молодих громадян віком від 20 до 26 років, франкофілів та студентів французької мови, отримують запрошення у Францію, щоб проходити навчання з питань прав людини; захід, координований Французьким інститутом –

«Ніч ідей», що відбудеться 30 січня 2020 року. Тема року «Бути живим» об'єднує доповідачів із усіх сфер – інтелектуалів, дослідників, художників в усьому світі і в Україні зокрема [5].

Отже, практика показує, що культуру визначено пріоритетом європейської розбудови, вона виступає репрезентантом європейської ідентичності та громадянства. Досвід роботи європейських культурних інституцій, зокрема французьких, може слугувати зразком успішної реалізації культурної дипломатії за умов врахування основних засад їх діяльності.

Варто відзначити, що культурна співпраця України та Франції має подальші перспективи, зокрема, можливості перетворення України за допомогою культурної дипломатії на ефективного учасника світових культурних процесів. Велика мережа французьких посольств і консульств (при яких, зокрема, і працює Французький інститут) дозволяє Франції реалізовувати численні культурні програми по всьому світу.

Література:

1. Сербіна Н. Ф. Кучмій О. П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 100(1), С. 122-131. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>
2. Wyszomirski M. J. International Cultural Relations: A Multi – Country Comparison. URL: <http://www.culturalpolicy.org>
3. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк [за заг. ред. Л. Д. Чекаленко]. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с. – URL: <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/fc8e7971-86e1-4de2-b69f-d23eef4d5c41.pdf>
4. France Diplomatie. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/ru/dossiers-pays/ukraine/situation-en-ukraine-la-position-de-la-france/>
5. Посольство Франції в Україні. URL: <https://ua.ambafrance.org/Nuit-des-idees-2020-Etre-vivant>